

DİNAR HAYDARLI BELDESİ DÜĞÜN GELENEĞİNDE MÜZİKAL UNSURLAR

MUSICAL ELEMENTS IN WEDDING TRADITION IN DINAR HAYDARLI

Veli YÖNTEM* - Çiğdem YÖNTEM**

ÖZ: Geçiş dönemlerinden evlenmenin bir unsuru olan düğün geleneğinde, Anadolu'nun farklı yerleşim yerlerinde çok çeşitli uygulamalar ve ritüeller bulunmaktadır. Düğün gelenekleri incelendiğinde toplumların, dini inançlarını, uygulamalarını, çalgılarını, yemeklerini, kıyafetlerini ve eğlencelerini gözlemlemek mümkündür. Bu bakımdan yerleşim yerlerinin pek çok kültürel ögesine, düğün geleneklerinde rastlamak mümkündür. Değişimlerin hızla gerçekleştiği bu zamanlarda kültür ürünlerini, yaşatmak ve aktarmak güçleşmektedir. Bu değişimlere rağmen geleneklerine sahip çıktığını ve yaşattığını düşündüğümüz Haydarlı beldesi araştırmamızın konusu olmuştur. Haydarlı, Ege Bölgesi sınırları içinde olup Afyonkarahisar'ın Dinar ilçesine bağlı bir beldedir. Çalışmada, Haydarlı beldesinin düğün geleneklerinde yer alan düğün öncesi, düğün sırası ve sonrasında yapılan ritüeller, uygulamalar ve seslendirilen ezgiler ses kayıt cihazı ve kamera yardımıyla kayıt altına alınmıştır. Kaydedilen düğün gelenekleri betimlenmiş ve derlenen türküler notaya alınmıştır. Araştırma, nitel bir çalışma olup gözlem ve görüşme tekniklerinin kullanıldığı bir alan çalışmasıdır. Belde merkezinde derlenen 9 adet türkü ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı ve bu tür çalışmalara kaynak teşkil edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dinar, Haydarlı, düğün geleneği, halk kültürü, müzikal unsurlar.

ABSTRACT: In the wedding tradition, which is an element of marriage from the transitional periods, there are various practices and rituals in different settlements of Anatolia. When wedding traditions are examined, it is possible to observe the religious beliefs, practices, instruments, meals, clothes and entertainments of societies. In this respect, it is possible to come across many cultural elements of settlements in wedding traditions. In these times when changes take place rapidly, it becomes difficult to keep the cultural products alive and transfer them. Despite these changes, Haydarlı town, which we think has preserved and kept its traditions alive, has been the subject of our research. Haydarlı is within the borders of the Aegean region and is a town in the Dinar district of Afyonkarahisar. In the study, rituals, practices and melodies performed before, during and after the wedding, which are in the wedding traditions of Haydarlı town, were recorded with the help of a voice recorder and camera. Recorded wedding traditions were described and compiled folk songs were notated. The research is a qualitative study and a field study in which observation and interview techniques are used. It is limited to 9 folk songs compiled in the town center. It is thought that the research will contribute to the literature and will be a source for such studies.

Keywords: Dinar, Haydarlı, wedding tradition, folk culture, musical elements.

* Öğr. Gör. – Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı / Afyonkarahisar – veliyntm@gmail.com (Orcid: 0000-0003-3524-4745)

** Müzik Öğretmeni – MEB / yontemcgdm@gmail.com (Orcid: 0000-0003-2930-668X)

This article was checked by Turnitin.

Giriş

İnsanın hayatında üç önemli geçiş dönemi bulunmaktadır. Bu dönemleri doğum, evlenme ve ölüm şeklinde sıralayabiliriz. Evlenme dönemini Örnek (2000: 185) şu şekilde açıklamıştır:

Yaşamın ikinci geçiş dönemi olan evlenme, gerek kızın ve erkeğin sosyalleşme sürecinin önemli bir aşamasını oluşturması, gerekse aileler arasında kurulan dayanışmayı toplumsal ve ekonomik ilişkiyi belirlemesi ve düzenlemesi açısından her zaman her yerde önemli bir olay gözüyle görülmüştür. Dünyanın her yerinde her aşaması, bağlı bulunduğu kültür tipinin öngördüğü belirli kurallara ve kalıplara uydurularak gerçekleştirilen evlenme olayı, özellikle töre, adet, gelenek ve görenek bakımından zengin bir tablo çizmektedir.

Evlenme aşamalarından biri olan düğün geleneğinde gerçekleştiği yere bağlı olarak çeşitlilik gösteren uygulamalar bulunmaktadır. Ayrıca düğün merasimleri, bir toplumun gelenek görenek ve değerlerinin yaşatılmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Düğünler bireyin içinde yetiştiği kültürün yansıtılmasında önemli bir paya sahiptir. Toplumun kültürüne ilişkin durumların ortaya çıktığı önemli bir zemindir ve toplumun sosyal çerçevesini çizer. Pek çok toplum için düğün merasimleri özel ve anlamlıdır; toplumsal birlikteliğe, insanların kaynaşmasına, yardımlaşmasına ve kültürün yaşatılmasına da vesile olurlar. (Erol Çalışkan, 2019: 414).

Toplumun en küçük sosyal birimi olan aile Türklerde önemli bir yere sahiptir. Aile olma yolunda atılan ilk adımlar düğün gelenekleri kapsamında gerçekleştirilmektedir.

İnsanları sahip oldukları mirasın bilincine vardırıarak, gelenek göreneklerini, inançlarını, değer yargılarını, törelerini canlandıran fonksiyonları ile düğün, Türk kültürünün en önemli ve temel unsurlarından biridir (Varvar, 2010: 7).

Aynı zamanda düğün merasimlerinde toplumların yöresel kıyafetleri, çalgıları, yemekleri ve türküleri gözlemlenebilmektedir. Düğünler, türkülerin icra edildiği yer bakımından değerlendirildiğinde önemli bir yere sahiptir. İnsanların toplu bir şekilde bir arada bulunabildiği nadir durumlardan olan düğün eğlencelerinde yöreye ait pek çok türküye rastlamak mümkündür.

Türkü icra ortamlarının başında düğünler gelmektedir. Geleneklerin ve kültürlerin oluşum sürecinden bugüne insanın sosyal hayatında önemli bir yere sahip olan düğünler, türkü icra ortamları olması bakımından dün olduğu gibi günümüzde de yerini ve önemini korumaktadır (Yakıcı, 2013: 283).

Dinar Haydarlı Beldesinde Müzik Kültürü

Müzik kültürü, insanların yaşadığı coğrafyanın özelliklerinin, tarihi zenginliklerinin, nesiller boyunca süregelen somut ve soyut kültürel değerlerinin gözlemlenebildiği ayrıca inançları ve kültürel kimlikleri gibi pek çok farklı konunun da müzik ile ifade edilebildiği bir olgudur.

Müzik kültürü kavramını, kısaca tanımlamak gerekirse, bir toplumun müzik alanında ortaya koyduğu, ürettiği, tükettiği, nesilden nesle sözlü ya da yazılı aktarımlar yoluyla ilettiği, manevi ve maddi müzikal-kültürel birikimlerinin tümü olarak özetlenebilir (Paşaoğlu, 2009: 146).

Müzik kültürü, insanların müzik sanatı adına yaptıkları, yaşadıkları ve geleceğe aktardıkları tüm müzikal değerlerin bütünü olarak, sanat ve kültür tarihinde önemli yere sahip bir olgudur (Nacakçı, 2021: 28).

Müzik kültürü; toplumun bir üyesi olarak insanoğlunun, genel kültürün yanında kazandığı müzik sanatına ilişkin bilgi, beceri, tutum ve davranışlar ile müzik ortamlarında geçerli ahlak kuralları, gelenekler ve benzeri diğer yetenek ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütündür (Günay, 2006: 99).

Toplumların yerel müzik icralarında, müzik kültürünü oluşturan unsurlardan coğrafi konumun veya mekânının etkisi belirgin bir şekilde gözlenmektedir. Çalışmamızın odağı olan Dinar'da geçmişten günümüze zengin müzik kültürüne sahip olduğunu söylemek mümkündür. Dinar, Ege Bölgesinde yer almasına rağmen, Teke yöresine yakınlığı sebebiyle kültüründen etkilenmiştir. Dinar kültürel kimlik bakımından incelendiğinde ise Yörük ve Türkmenlerin yaşam sürdürdüğü bir ilçedir.

Haydarlı beldesi, Ege Bölgesi sınırları içerisinde bulunan Afyonkarahisar'ın Dinar ilçesine bağlı halk diliyle *Çölovası* diye tabir edilen bir konumda bulunmaktadır. "Eski adı 'Çölabat' olan zamanla Çölovası adını alan bölge Orta Asya'dan göç eden Türkmen Boylarının yerleştiği ovadır" (URL-1). Beldenin il merkezine uzaklığı 137 km., ilçe merkezine ise 47 km. dir. "Haydarlı'da yedi mahalle bulunmaktadır. Nüfusu ise toplam 2607 kişidir" (URL-2).

Dinar Afyonkarahisar'ın müzik kültürü açısından önemli bir ilçesidir. Dinar ilçesinin müzik kültürüne yönelik Altınay (2012: 126) çalışmasında şu bilgilere değinmiştir:

Afyonkarahisar ili ve çevresi müzik folklorunda Dinar ve Emirdağ ilçeleri öne çıkmaktadır. Yörede en fazla çalışma Afyon Merkez, Dinar ve Emirdağ'da yapılmıştır. Teke Yöresi müzik kültürünün etkin olduğu ve Denizli- Tavas ilçesi gibi zeybek ezgilerinin yoğun olarak yaşatıldığı coğrafyaya komşu olması nedeniyle Dinar, Afyon'un önemli bir kültürel merkezi konumundadır. Yöredeki konar-göçer Türkmenlerinin ve Yörüklerinin Dinar folkloru üzerindeki etkileri açıkça gözlenmektedir.

Dinar yerel müzik kültürü söz yapısı bakımından aşk, ayrılık, kahramanlık, gurbet, ölüm, doğa sevgisi vb. gibi konuların işlendiğini, ezgi yapısı bakımından zengin bir makam çeşitliliği olduğunu söylemek mümkündür.

Yaşar, Dinar'da yaptığı alan araştırmaları sonucunda türkülerin, anonim ve ferdi ürünler şeklinde oluştuğunu ifade etmektedir.

Dinar geleneksel müzik kültürünü, yaratılış bağlamında genel olarak anonim ve ferdi ürünler şeklinde iki tür altında değerlendirmekte fayda vardır. Özellikle anonim yapıda olan örnekler yerel müzik kültürü içinde önemli bir yer tutmaktadır. Bunlar halk şiiri açısından incelendiğinde, örneklerin

çoğunluk sırasına göre dörtlük, üçlük ve ikilik halinde ve hece ölçüsüyle oluşturuldukları söylenebilir. Sözel yapıda genellikle aşk, sevda, ayrılık, gurbet, ölüm, kahramanlık tabiat vb. konularının işlendiği örneklerin türkü ve mani nazım biçiminde olduğu belirlenmiştir (2019: 121-122).

Dinar türkülerinin çoğunlukla hüseyini makamında olduğunu vurgulayan Gerekten çalışmasında, Dinar türküleri genel olarak hüseyini, uşşak, karcıgar, muhayyer, gerdaniye, neva, segâh ve zâvil makamlarına sahiptir. Repertuarda yer alan Dinar türkülerinin en çok hüseyini makamını kullandığı, en çok kullanılan diğer makamların ise, muhayyer ve karcıgar olduğunu açıklamıştır (2016: 203).

Yaşar (2019: 123-124) çalışmasında, Çığırkan, Dımıdan, Düz Oyun, Gelin Okşama, Sürütme/Kalkıma, Yan Oyun, Yayla Havası ve Yürütme gibi bazı yerel müzik terimlerinin Dinar'da kullanıldığını açıklamıştır.

Bunun yanı sıra Dinar halkının müzik kültüründe kendine özgü ezgi yapısı ile kısa ve uzun hava şeklinde seslendirdikleri kerem havaları veya kerem çekme de bu terimler arasında sayılabilir. Kerem havaları ile ilgili Öztürk (2013; 105) şu bilgilere yer vermiştir:

Yöre insanın gönül aynası olan Dinar Kerem Havaları Dinar Türküleri içinde ayrı bir yere ve öneme sahiptir. Dinar'ın üç ovasından biri olan Çöl Ovası'nda Anayasa Türküleri de denen Kerem Havalarının farklı köylerde değişik dörtlüklerine rastlanır. Dörtlükler değişik de olsa aynı ezgiyle söylenen Dinar Kerem Havaları yöre insanının sosyal hayat sürecinin aynası gibidir.

Kerem havalarına aynı zamanda anayasa türküleri denilmiştir. Anayasa türkülerine yönelik Kalkan (2014; 14) şu ifadeleri kullanmıştır:

Anayasa türküleri de denilen ve değişik köylerde, değişik şekillerde rastlanan, fakat aynı makam ve beste ile söylenen, kısaca çocukluktan yetişkinliğe, yetişkinlikten ölüme, aşktan sevgiye, askerliğe gidişten ayrılığa kadar bütün hayatı kapsayan ve âşıkların dilinde dilden dile, telden tele gönülden dönüle dolaşan bu havalar Kerem ile Aslı'nın deyişlerinden doğmuş olacak ki Dinar'ın Çöl ovasındaki tüm köylerinde Kerem Havaları diye adlandırılmaktadır.

Haydarlı, kültür unsurlarının çeşitliliği bakımından değerlendirildiğinde zengin bir beldedir. Yöre halkının kendine özgü düğün gelenekleri ve bu geleneklerinin içerisinde seslendirdikleri ezgileri, çalgıları, yöreye özgü terimleri, oyunları ve kıyafetleri dikkat çekmektedir. Özellikle yöredeki kadınlar, düğünlerde önemli bir rol oynamaktadır. Yöre kadınlarının, kendine özgü kıyafetleri ve müzik icraları sırasında kullandıkları ritim çalgıları da dikkat çekmektedir.

Haydarlı düğünlerinde kullanılan enstrümanlar, genellikle klarnet, davul, trampet ve elektro bağlamadır. Bunun yanı sıra kadınların kına ve düğün havalarını seslendirirken teş, def ve kaşık kullandıkları görülmektedir.

Dinar düğünlerinde özellikle Haydarlı beldesinde benimsenmiş yöreyi iyi tanıyan müzisyene düğünler yaptırılmaktadır. Dinar'ın çalgıcılar

açısından merkez konumda olduğunu ve çalgıcıların yöreyi gezerek düğünlerde icrada bulduklarını, Çölovası diye tabir edilen alanda seyahat ederek yöre müzik kültürüne etkilerinin olduğu da söylenebilir.

Kadınlar, düğünlerde yöreye özgü kıyafetlerini giymektedirler. Yöre kadınları, düğünlerin yanı sıra bayramlarda da bu yöresel kıyafetleri giydiklerini ifade etmektedirler. Erkeklerin ise düğünlerde günümüz kıyafetlerini tercih ettikleri görülmektedir. Haydarlı beldesinde yaşayan kendilerini Türkmen olarak tanımlayan halk, kültürlerini korumaya ve yaşatmaya oldukça özen göstermektedirler. Gerek Haydarlı'da yaşayanlar gerekse iş koşulları sebebiyle yurt dışında ikamet eden bireyler beldenin geçmişten günümüze nesiller boyu aktarılan geleneklerini sürdürmektedirler.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, alan araştırması yöntemi kapsamında gözlem ve görüşme teknikleri kullanılarak hazırlanmış nitel bir çalışmadır. Araştırma, bölgesel olarak Afyonkarahisar Dinar ilçesi Haydarlı beldesinin merkezi ile sınırlı olup beldenin unutulmaya yüz tutmuş kendine özgü düğün geleneklerini ve müzikal unsurlara ilişkin verileri elde etmeyi hedefler. Beldeye gitmeden önce yöre hakkında literatür taraması yapılmış ve daha sonra 11.08.2018 tarihinde gidilmiştir. Belde merkezinde yapılan düğün işitsel ve görsel olarak doğal ortamda kayda alınmıştır¹. Bunun yanı sıra düğünlerde etkin rol oynayan tefçi kadın icracılar ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır². Daha sonra elde edilen veriler betimlenmiş ve ezgiler dikte edilerek nota yazım programında yazılmıştır.

Beldede verilerin toplanması sırasında kaynak kişilere yöneltilen sorular aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

1. Düğün öncesinde ve düğün sırasında uygulanan gelenekler nelerdir?
2. Düğünlerde hangi ezgiler söylenmektedir?
3. Yörede kına gelenekleri içerisinde ve kına yakma esnasında hangi ezgiler söylenmektedir?
4. Gelin alma esnasında söylenen ezgiler nelerdir?
5. Düğünde seslendirilen ezgiler hangi çalgılar eşliğinde icra edilmektedir?

¹ "Gözlem bireysel bir deneyimdir; araştırmacının becerisi, bilgisi ve deneyimiyle şekillenir. Gözlemin bileşenleri, yani fiziksel çevre, mekân, nesnelere, aktörler, cinsiyetler, dış görünüşler, benimsenen roller, rutinler, zaman, hatta sesler ve duygular nitel araştırmalarda daha önemlidir. Dolayısıyla nitel çalışmalarda gözlemcinin kendi düşünceleri, ön kabullerini ve ön yargılarını denetleyebilir olması gerekir" (Karahasanoğlu ve Yavuz, 2015:18).

² "Görüşme, sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir. Görüşme, çoğu zaman yüz yüze yapılıyor olsa da telefon ve televizyonlu telefon gibi anında ses ve görüntü iletilicileri ile de yapılabilmektedir. Ayrıca duyma ve konuşma engeli olan kişilerle gerçekleştirilen hareketli(simgesel) iletişimde görüşme sınıfına girer" (Karasar, 2017:210).

6. Düğün sonrasında uygulanan gelenekler nelerdir?

Verilerin işlenme süreci şu şekildedir:

- Literatür taraması ile alandaki çalışmaların taranması
- Alan araştırması kapsamında gözlem yapılması
- Belirlenen kaynak kişilerle görüşmeler yapılması
- Elde edilen ezgilerin nota yazım programına aktarılması
- Ezgilerin makam, usul, biçim analizlerinin saptanması

Bulgular

Düğün Öncesinde Yapılan Uygulamalar

Belde de evlilik yaşı genel olarak 18-30 yaş arasında değişmektedir. Geçmişte evlilikler *görücü usulü* gerçekleşirken günümüzde bireyler, evlenecekleri kişilere kendileri karar vermektedirler. Kız isteme töreni iki aşamada gerçekleşmektedir.

Küçük Lokum

Kız isteme töreninden önce ailelerin tanıştığı gündür. *Küçük lokum* diye adlandırılmasının sebebi sohbeta eşlik eden tatlıdır. Sohbetler edilir, aileler birbirini tanır ve kızın ailesinden *büyük lokum* (kız isteme) için gün alınır.

Büyük Lokum

Diğer adı kız isteme olan bu törende ailenin en büyüğü seçilir ve Allah'ın emri Peygamber'in kavliyle tatlılar eşliğinde kız istenir. İsteme bittikten sonra *bitticelik* adı verilen eğlence başlar. Bitticelik'te, kadınların icra ettikleri teş (ritm çalgısı) ve def ile ezgiler söylenir ve eğlence devam eder. Bu eğlencede gelin ve damat ortaya alınır ve yöreye özgü *garafil çekmek* denilen sözlü ezgiler seslendirilir (Garafilim Emirmola).

Heng

Yörede, gelin bayramdan önce evlenmemiş olursa, akrabaları ve arkadaşları gelinin evinde *heng* adını verdikleri eğlenceyi düzenlerler. Bu eğlencede teş ve def eşliğinde garafil çekilir ve tatlılar yenir. Bu eğlencede de yine yöreye özgü *garafil çekmek* denilen sözlü ezgiler seslendirilir (Garafilim Emirmola).

Hececik (Baş Kınası)

Düğünden birkaç gün önce yapılan bir törendir. Bu törende *baş yastığı* denilen büyük bir yastığa gelin oturur ve başına kına yakılır. Bu yüzden törene *baş kınası* adı verilir. Saçlara kına yakılırken gelinin akrabaları ve arkadaşları yöreye ait kına türküleri söylemektedir (Altın Tas İçinde Kınam Ezilsin). Kına havası söylendikten sonra garafil çekilir (Garafilim Emirmola) ve ardından yöreye has *kerem havaları* (Eremedim Goruğum Dağda Üzüldü) seslendirilerek eğlence devam edilir.

Heecelik (Baş Kınası)

Düğün Günü Yapılan Uygulamalar

Düğün günü düğün sahipleri gruplara ayrılıp beldede bulunan insanları, davul zurna eşliğinde *kerem çekerek* çağırırlar. İkinci namazı kılındıktan sonra belde halkı cami hocasıyla beraber düğün evine gelir ve dua okur. Dua bittikten sonra davul zurna eşliğinde gelin almaya gidilir. Gelin alma bittikten sonra damat evine gelinir ve eğlence başlar. Bu eğlenceye de *hoplama* adı verilir. 9/8'lik ve 9/16'lık hoplama türküleri teş, def, davul, zurna, bağlama, org gibi çalgılar eşliğinde çalınır (Ocaklının (Almanya'nın) Tavukları ve Bursalı Oyunu). Hoplama eğlencesinin yanı sıra bu eğlenceye *pirini* denilen türkülerde seslendirilerek oyunlar oynanmaktadır. Bu eğlenceye 4/4'lük ritmik yapıdaki türküler teş çalgısıyla seslendirilir ve oynanır (Alım Alım Allanın, Aman Şu Silanın).

Düğünün ilerleyen saatlerinde gelinin akrabalarından birinin evinde *buluşma* adı verilen tören gerçekleşir. Buluşmada gelin damada aldığı damatlığı verir. Ardından evden çıkmadan çerezler yenir ve çerezlerin bir kısmı bereket getireceği düşüncesiyle yere saçılır. Damat buluşmadan sonra düğün eğlencesine geri döner. Gelin ise evine götürülür ve *zülûf kesme* etkinliği gerçekleştirilir. Zülûf kesme de gelinin saçından bir tutam kesilip kayınvalidesine verilir. Bu sırada gelinin arkasında iki tane arkadaşı *sırmalı gelin* olsun diye saçlarına sırma örgü yapar. Gelinin ellerine kına yakılırken yine teş ve def eşliğinde kına türküleri seslendirilir (Altın Tas İçinde Kınam Ezildi, Biner Atın İyisine). Kına türkülerinden sonra kadınlar arasında kerem çekilir (Eremedim Gorum Dağda Üzüldü).

Zülûf Kesme

Düğün Sonrasında Yapılan Uygulamalar

Düğün eğlencesinin sonunda gelin hazırlanır ve konvoyla davul zurna eşliğinde damat evine getirilir. Damadın akrabaları tarafından *gelin okşama* adı verilen etkinlik gerçekleştirilir. Gelin okşama, geline iyi dileklerin ifade edildiği, genellikle kadınlar tarafından seslendirilen müzikli bir uygulamadır (Gelinim Duvağın Aldan türküsü seslendirilir). Ayrıca topuğuyla kaşık kırma, kapıya yağ çalma, bal sürme, şeker atma gibi uygulamalarda düğün sonrası gerçekleştirilen geleneklerdendir.

Derlenen Ezgilerin Müzikal Özellikleri

Türkülerin biçim analizi aşamasında, Onur Akdoğu'nun "Türk Müziğinde Türler ve Biçimler" adlı kitabından faydalanılmıştır. Derlenen ezgiler, cümle ve bölüm anlayışıyla incelenmeye çalışılmıştır.

Eremedim Goruğum Dağda Üzüldü

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde uşşak makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün bir bölümlü (A) olduğu belirlenmiştir. Bu bölümün 1-9 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini, 10-20 aralığındaki ölçüleri (b) cümlesini oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	A	a	b
Ölçü Sayıları:	1-20	1-9	10-20

Alım Alım Allanır

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde uşşak makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün tek cümleli biçimden oluştuğu belirlenmiştir. Bu cümlelinin 1-4 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini, 5-8 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesinin tekrarını oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	a	a
Ölçü Sayıları:	1-4	5-8

Aman Şu Silanın

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde uşşak makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün tek cümleli biçimden oluştuğu belirlenmiştir. Bu cümlelinin 1-6 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini, 7-11 ve 12-16 aralığındaki ölçüleri (a') şeklinde (a) cümlesinin tekrarını oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	a	a'	a'
Ölçü Sayıları:	1-6	7-11	12-16

Garafilim Emir Mola (Garafil Çekme)

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde hüseyini makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün bir bölümlü (A) olduğu belirlenmiştir. Bu bölümün 1-11 ve 12-22 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini, 23-30 aralığındaki ölçüleri (b) cümlesini ve 31-35 aralığındaki ölçüleri (c) cümlesini oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	A	a	a	b	c
Ölçü Sayıları:	1-35	1-11	12-22	23-30	31-35

Gelinim Duvağın Aldan

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde hüseyini makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün bir bölümlü (A) olduğu belirlenmiştir. Bu bölümün 1-7 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini, 8-14 aralığındaki ölçüleri (b) cümlesini oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	A	a	b
Ölçü Sayıları:	1-14	1-7	8-14

Bursalı Oyunu

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde hüseyini makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün bir bölümlü (A) olduğu belirlenmiştir. Bu bölümün 1-9 ve 10-18 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini, 23-26 aralığındaki ölçüleri (b) cümlesini, tekrar 27-35 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini ve tekrar 36-39 ve 40-43 aralığındaki ölçüleri (b) cümlesini oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	A	a	a	b	b	a	b	b
Ölçü Sayıları:	1-43	1-9	10-18	19-22	23-26	27-35	36-39	40-43

Ocaklı'nın Tavukları

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde hüseyini makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün tek cümleli ve tekrarından oluştuğu belirlenmiştir. Bu cümlelerin 1-2 ve 5-8 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	a	a
Ölçü Sayıları:	1-2	5-8

Altın Tas İçinde Gınam Ezildi (Zülûf Kesme/Gelin Okşaması)

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde hüseyini makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün bir bölümlü (A) olduğu belirlenmiştir. Bu bölümün 1-11

aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini, 12-21, 22-31 ve 32-42 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesinin benzeri olan (a') cümlesini ve 43-51 aralığındaki ölçüleri (b) cümlesini oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	A	a	a'	a'	a'	b
Ölçü Sayıları:	1-51	1-11	12-21	22-31	32-42	43-51

Biner Atın İyisine (Zülûf Kesme/Gelin Okşaması)

Türkünün ezgi yapısı incelendiğinde hüseyni makamı özellikleriyle benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Biçim yapısına bakıldığında türkünün bir bölümlü (A) olduğu belirlenmiştir. Bu bölümün 1-10 aralığındaki ölçüleri (a) cümlesini, 11-14 aralığındaki ölçüleri (b) cümlesini oluşturmaktadır. Buna göre;

Biçim:	A	a	b
Ölçü Sayıları:	1-14	1-10	11-14

No	Türkü adı	Makam	Ritmik Yapı	Metronom	Biçim Yapısı
1	Eremedim Goruğum Dağda Üzüldü	Uşşak	2/4	220	a+b
2	Alım Alım Allanır	Uşşak	4/4	260	a
3	Aman Şu Silanın	Uşşak	4/4	260	a
4	Garafilim Emir Mola (Garafil Çekme)	Hüseyni	4/4	220	a+b+c
5	Gelinim Duvağın Aldan	Hüseyni	5/8	240	a+b
6	Bursalı Oyunu	Hüseyni	9/8	260	a+b
7	Ocaklı'nın Tavukları	Hüseyni	9/8	240	a
8	Altın Tas İçinde Gınam Ezildi (Zülûf Kesme/Gelin Okşaması)	Hüseyni	9/16	320	a+b
9	Biner Atın İyisine (Zülûf Kesme/Gelin Okşaması)	Hüseyni	9/16	320	a+b

Tablo 1. Türkülerin müzikal özellikleri

Tablo 1 incelendiğinde 6 türkünün hüseyni makamı, 3 türkünün uşşak makamı olduğu tespit edilmiştir.

Türküler ritmik yapı açısından incelendiğinde 3 türkünün 4/4'lük, 2 türkünün 9/16'lık, 2 türkünün 9/8' lik, 1 türkünün 5/8'lik ve 1 türkünün 2/4' lük olduğu belirlenmiştir. Türküler incelendiğinde 3'ünün 260, 2'sinin 220, 2'sinin 240, 2'sinin 320 metronomda olduğu tespit edilmiştir. Yine türküler incelendiğinde 5'inin a+b şeklinde iki cümleli bir biçim yapısında olduğu belirlenmiştir. Öte yandan türkülerin 3'ünün a tek cümleli ve 1'inin a+b+c şeklinde üç cümleli bir biçim yapısında oldukları tespit edilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Çalışmada Haydarlı beldesinin düğün gelenekleri üç ana başlıkta belirlenmiş ve bu çerçevede düğün geleneğinde yer alan unsurlar ortaya çıkarılmıştır. Bu başlıklar düğün öncesi, düğün sırası ve düğün sonrası şeklinde belirlenmiştir.

Düğün öncesinde yapılan *küçük lokum*, *büyük lokum* ve *heng* gibi yöreye özgü terimlerin olduğu ortaya çıkmıştır. Özellikle büyük lokumdaki eğlence türü olan *bitticelik* ve hemen ardından *heng* diye tabir edilen eğlence türleri dikkat çekmektedir. *Bitticelik* ve *heng* eğlencelerinin her ikisinde de *garafil çekme* diye adlandırılan ezgiler seslendirilir.

Düğün sırasında *kerem çekme*, *hoplama*, *pirini*, *zülûf kesme* veya *gelin okşama* havalarının seslendirildiği görülmektedir. Beldede 9/8 ve 9/16'lık ritmik yapılardaki teş, def eşliğinde seslendirilen ve oynanan *hoplama* adı verilen türkülerin, Teke yöresi kültürünün yapısından etkilendiği sonucuna varmak mümkündür. *Hoplama* terimine, Teke yöresine yönelik çeşitli çalışmalarda da değinilmiştir³. Bunun yanı sıra belde de *hoplama* türünde derlenen *Bursalı Oyunu'nun* Bursa iliyle ilgisinin olup olmadığı araştırıldığında, Yamaner Okdan'ın (2012: 261) çalışmasında Bursa ili Orhaneli ilçesinde *hoplama* adının kullanıldığı görülmüştür. Bu konuya yönelik Bursa-Orhaneli'ndeki *hoplama* türkülerine ve Haydarlı' da derlenen *Bursalı Oyunu'na* bakıldığında bir benzerliğinin olmadığı sonucuna varılmıştır. Tek ortak noktanın hem Haydarlı beldesinde hem de Orhaneli ilçesinde, *hoplama* adının kullanılması ve kadınlar tarafından oynanan bir oyun olduğu tespitine varılmıştır.

Beldede genellikle kadın icracıların düğünlerde etkin bir rol aldığı ve özellikle *teş* ve *def* çalgısının kadınlar tarafından düğünlerde icra edilmesi ve düğünün olmazsa olmazlarından olan bir çalgı olması dikkat çeken önemli bir husustur. *Teş* ve *def* çalgısının yanı sıra belde de elektro bağlama, org, klarnet, trampet ve davul, zurna gibi çalgılar düğünlerde icra edilmektedir. Beldedeki kadınların kendilerine özgü yerel kıyafetlerini geçmişte olduğu gibi günümüzde de düğünlerde giyerek bu geleneklerini sürdürmeye devam ettikleri ortaya çıkmıştır. Kadınların düğünlere giderken yöre kıyafetleri giydikleri çeşitli çalışmalarda yer almaktadır⁴. Beldede yaşayan erkeklerin ise günümüz kıyafetlerini tercih ettikleri gözlenmiştir.

Araştırma kapsamında 9 adet türkü derlenmiştir. Bu türkülerin hüseyini ve uşşak makam yapılarıyla benzerlik gösterdiği görülmüştür. Bu durum, yöre türkülerinin genel makam karakteristiği ile ilgili bazı çalışmalarla benzerlik göstermektedir⁵. Türkülerin 2/4, 4/4, 5/8, 9/8, 9/16 ritmik yapılarda olduğu belirlenmiştir. Biçimsel formunun ise genellikle iki cümleli ve tek cümleli yapıdan oluştuğu belirlenmiştir.

³ Bu çalışmalar için bk. (Yöntem, 2016: 40; Kocabıyık, 2021: 238; Tuncay, 2001: 43).

⁴ Bu çalışmalar için bk. (Koca, 2016: 187; Feratan, 2019: 53).

⁵ Benzerliğin görüldüğü çalışmalardan biri için bk. (Gerekten ve Çakırcı, 2020).

Haydarlı düğün geleneklerinin korunması ve gelecek nesillere otantik yapısının bozulmadan aktarılması, kültürün yok olmaması adına çalışmanın kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- Akdoğu, O. (1996). *Türk müziğinde türler ve biçimler*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Altınay, R. (2012). *Türk halk müziği makaleler kitabı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Erol Çalışkan, Ş. S. (2019). Bartın'da düğün geleneklerinin dünü ve bugünü. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8 (1), 413-445.
- Feratan, M. (2019). *Afyonkarahisar sanat ve müzik ansiklopedisi, halk oyunları, Cilt: V. Afyonkarahisar: Kültür*.
- Gereken, S. E. (2016). *TRT. repertuarında yer alan Dinar türkülerinin müzikal ve edebi açıdan incelenmesi*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Gereken, S. E. – Çakırer, H. S. (2020). Some problems encountered in modal analysis of Turkish folk songs: an example of Dinar folk songs, *8. International Congress on Social Sciences-Humanities and Education*, 23-24 December, İstanbul.
- Günay, E. (2006). *Müzik sosyolojisi, sosyolojiden müzik kültürüne bir bakış*. İstanbul: Bağlam.
- Karahasanoglu, S. - Yavuz, E. D. (2015). *Müzikte araştırma yöntemleri*. İstanbul: İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı.
- Kalkan, A. (2014). *Dinar türküler, kerem havaları, ağıtlar, notalı ve hikayeli türküler, oyun havaları ve 10 yeni şarkı*. İzmir: Dinar Belediyesi.
- Karasar N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel Akademik.
- Kocabıyık, F. (2021). *Teke yöresi delbekçi kadınları*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Koca, E. (2017). Dinar yöresinde geleneksel giyim kuşam ve oynanan halk oyunları. *7-8. Uluslararası Marsyas Kültür ve Müzik Sempozyumu "Dinar Bölgesi Araştırmaları" Tam Metin Bildiri Kitabı*. 164-188, Dinar: Dinar Belediyesi.
- Nacakçı, Z. (2021). İnsan kültür müzik (Varoluştan müzik kültürüne). *Müzik Kültürü*, (Ed. Alaattin Canbay, Zeki Nacakçı), Ankara: Pegem Akademi.
- Paşaoğlu, S. (2009). Müzik kültüründe sözlü ve yazılı aktarım. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (2), 143-159.
- Örnek, S. V. (2000). *Türk halkbilimi*. 2. b., Ankara.
- Öztürk, R. (2013). *Dinar kerem havaları*. İzmir: Dinar Belediyesi.
- Tuncay, F. (2001). *Özellikleriyle Antalya*. Lefkoşe: Yakın Doğu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yayınlanmamış Bitirme Çalışması.

Varvar, M. (2010). *Çankırı'da kına, nişan ve düğün geleneği*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halkbilimi Anabilim Dalı Türk Halkbilim Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Yakıcı, A. (2013). *Halk şiirinde türkü*. Ankara: Akçağ.

Yamaner Okdan, H. (2012). *Batı Anadolu'da Yörük müziği ve kadın icraları*. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.

Yaşar, S. (2019). *Afyonkarahisar sanat ve müzik ansiklopedisi, Afyonkarahisar geleneksel halk müziği, Cilt: III*. Afyonkarahisar: Kültür.

Yöntem, V. (2016). *Burdur ili Çeltikçi İlçesi halk kültüründe müzik unsurları*. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

İnternet Kaynakları:

URL-1: <https://www.haydarli.bel.tr/tarihi/> (Erişim: 27.11.2021)

URL-2: <https://www.haydarli.bel.tr/nufusu/> (Erişim: 27.11.2021)

Sözlü Kaynaklar:

KK-1: Şerife Aktaş, Dinar Yaş:49, Lise Mezunu, Ev hanımı (Görüşme:11.08.2018).

KK-2: Döndü Atakaya, Dinar Yaş:46, Lise Mezunu, Ev hanımı (Görüşme:11.08.2018).

KK-3: Seher Oruç, Dinar Yaş:61 İlkokul Mezunu, Ev hanımı (Görüşme:11.08.2018).

KK-4: Gonca Oruç, Dinar Yaş:28, Üniversite Mezunu, Muhasebe (Görüşme:11.08.2018).

EKLER

Haydarlı Beldesinde Kadınlar Tarafından İcra Edilen Ritimli Sazlar (Teş ve Tef)

Sol Baştan Araştırmacı Çiğdem Yöntem, Şerife Aktaş (Teş Çalan), Döndü Atakaya (Def Çalan), Gonca Oruç

Haydarlı Beldesinde mahalli sanatçılar tarafından düğün sırasında icra edilen çalgılar.

Haydarlı Belediyesinin önünde düğünden bir kare.

Yöresi:

Dinar/Haydarlı

Kimden Alındığı:

Serife Aktaş
Döndü Atakaya
Seher Oruç

Süresi:

♩ = 220

EREMEDİM GORUM DAĞDA ÜZÜLDÜ
(Kerem Havası)

Derleyen:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

Derleme Tarihi:

11.08.2018

Notaya Alan:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

E re me dim go rum dağ da ü zül dü Do lu vur... du

bağ la rı mız bo zul du vay

Ak an lı ma ga ra ya zı ya zıl dı

Ya zıl maz o lay dı ay ga— ra ya zı ay ga

ra ya zı

Eremedim gorum dağda üzül dü
Dolu vurdu bağlarımız bozuldu vay
Ak anıma gara yazı yazıldı
Yazılmaz olaydı ay gara yazı (ay gara yazı)

Kınık bağlarında guru düzüm var
Eylen sunam eylen bir çift sözüm var
Utandım da diyemedim yüzüne
Benim sende ta küçükken gözüm var (gözüm var)

Arpa tarlasında yorulmadım mı
Güzelen güzele vurulmadım mı
Yemin eime yeminlere düşersin
Baban evinde sarılmadım mı (sarılmadım mı)

Nenemin bağda bahçada
Hiç arzum galmadı altın akçada
Bir ayna bulmuş da yarin boğçada
Aşlı varmı diyin sormaya geldim (sormaya geldim)

Ak geyun altında garabaş guzu
Ey yiğit adama sevdiği gızı al
Beni goyar yad elleri alırsan
Ömrümde görmedim oğlanı gızı (oğlanı gızı)

Beni goyan başkasını alırsa
Ömrümde görmedim oğlanı gızı (oğlanı gızı)
Tezeder oğlanın yemeliği teze
El ele vereyim gidelim bize

Kerem derki al çiçeğin moruyam
Bedesten içinde yiğit yarıyam
Oğlu vermez bir dencik arıyam
Petekler arası balım var benim (balım var benim)

Gelinin giydiği haşhaşlı gutmu
Ovadan gelir eteği otlu ay
Gelin dillerine gurban olayım
Sülalen içinde dillerin dathı (dillerin dathı)

Yüresi:
Dinar/Haydarlı
Kimden Ahhdığı:
Serife Aktaş
Döndü Atakaya
Seher Oruç
Süresi:
♩ = 260

Derleven:
Çiğdem Yöntem
Veli Yöntem
Derleme Tarihi:
11.08.2018
Notaya Alan:
Çiğdem Yöntem
Veli Yöntem

ALIM ALIM ALLANIR
(PİRİNİ)

A lım a lım al la nır
Ya nı ba şı sal la nır
Be nim sev di ğim oğ lan
Dol ma da ga lem gul la nır

Alım alım allanır
Yanı başı sallanır
Benim sevdiğim oğlan
Dolmada galem kullanır

Başımın gurdelesi
Saçımın goncelesi
Benim sevdiğim oğlan
Ortokul talebesi

Bu camiye kim yaptı
Gölgesine yar yandı
Körolsun anan buban
Seni ellere sattı

Yöresi:

Dinar/Haydarlı

Kimden Ahhdığı:

Şerife Aktaş

Döndü Atakaya

Seher Oruç

Süresi:

♩=240

Derleven:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

Derleme Tarihi:

11.08.2018

Notava Alan:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

**AMAN ŞU SİLANIN
(PİRİNİ)**

A man şu si la nın çe len le ri ay a nam... Ga mış tan a man a man a man a man ya rim
Uy ku gir mez göz le ri ne se vinç ten a man a man a man a man ya rim
İ pe ğim i pe ğim ye şil i pe ğim Çal dır ke kil le ri ni
Ca hil i en çö le gel bo yu na gur ban Ör de i sen çö le gel
E sah tan bir yar i sen ay naz lı ya rim El et ti im ye re gel
or dan ö pe yim a man a man
ay naz lı ya rim a man a man
ye re gel a man a man a man

Aman şu silanın çelenleri ay aman
Gamiştan aman aman aman aman yarım
Uyku girmez gözlerime sevinçten aman
Aman aman aman yarım

İpeğim ipeğim yeşil ipeğim
Galdır kekillerini ordan öpeyim aman aman
Cahil isen çöle gel boyuna gurban
Ördeğisen çöle gel ay nazlı yarım aman aman
Esahtan bir yar isen ay nazlı yarım
El ettiğim yere gel yere gel aman aman aman

Yöresi:

Dinar/Haydarlı

Kimden Alındığı:

Şerife Aktaş

Döndü Atakaya

Seher Oruç

Süresi:

♩ = 220

Derleven:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

Derleme Tarihi:

11.08.2018

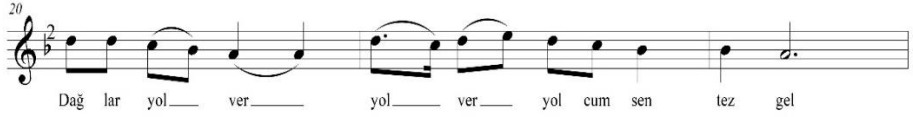
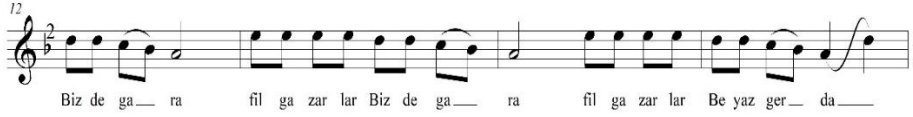
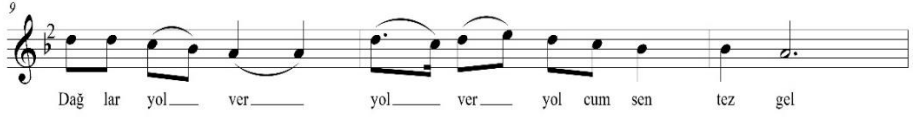
Notaya Alan:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

GARAFİLİM EMİR MOLA

(Garafil Çekme)

GARAFİLİM EMİR MOLA
(Garafil Çekme)

31

Ga ra fil koy dum ta sa hay ma lı don lu _ Di bi ne ba sa ba sa ser gız lar gan dı _____
 Ne re sin de gu su ru hay ma lı don lu _ A zı cık boy dan kı sa ser gız lar gan dı _____
 Ga ra fil mo ru _ na hay ma lı don lu _ Var mam e lin o lu na ser gız lar gan dı _____
 Var sam e lin o lu na hay ma lı don lu _ Çe ker be ni goy nu na ser gız lar gan dı _____
 Ga ra fil gat lar ol du hay ma lı don lu _ Dur ya rim ye ter ol du ser gız lar gan dı _____
 Se nin ba na et ti ğin hay ma lı don lu _ Ö lüm den be ter ol du ser gız lar gan dı _____

* Tekrar işareti olan 31-35 aralığındaki ölçüler sözler bitinceye kadar tekrar edilecektir.

Garafilim emir mola
Garafilim emir mola
El sallasam gelir mola

Yar halımdan bilir mola
Yar halımdan bilir mola
Dağlar yolver yolver
Yolum sen tez gel

Bizde garafil gazarlar
Bizde garafil gazarlar
Beyaz gerdana dizerler

Hep birbirinden güzeller
Hep birbirinden güzeller
Dağlar yolver yolver
Yolum sen tez gel

Garafil allanır mı
Top zilüf sallanır mı
Kendi gelen güzeli
Sarmadan yollanır mı

Yar yar yandım elinden
Yarım haber yollamış
Şaştım elinden

Garafil koydum tasa
Haymalı donlu
Dibine basa basa
Seer kızlar gandı

Neresinde gusuru
Haymalı donlu
Azıcık boydan kısa
Seer kızlar gandı

Garafil moruna
Haymalı donlu
Varmam elin oğluna
Seer kızlar gandı

Varsam elin oğluna
Haymalı donlu
Çeker beni goymuna
Seer kızlar gandı

Garafil gatlar oldu
Haymalı donlu
Dur yarım yeter oldu
Seer kızlar gandı

Senin bana ettiğin
Haymalı donlu
Ölümden beter oldu
Seer kızlar gandı

Yöresi:

Dinar/Haydarlı

Kimden Alındığı:

Şerife Aktaş

Döndü Atakaya

Seher Oruç

Süresi:

♩ = 240

Derleyen:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

Derleme Tarihi:

11.08.2018

Notaya Alan:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

GELİNİM DUVAĞIN ALDAN
(Gelin Okşaması)

♩

Ge li nim du va ğı al dan

Ya na ğı şe ker den bal dan bal dan

Sa na ge lin lik ni hal dan

Hoş gel din se fa gel din al lı ge lin

♩

Gelinim duvağın aldan
Yanağı şekerden baldan
Sana gelinlik nihaldan
Hoş geldin sefa geldin (alı gelin)

Sığırlar suya alışır
Birbirine bakışır
Sana gelinlik yakışır
Hoş geldin sefa geldin (alı gelin)

Elimi soktum astara
Elimi kesti ustura
Allah şirinlik göstere
Hoş geldin sefa geldin (alı gelin)

Yöresi:

Dinar/Haydarlı

Kimden Alındığı:

Şerife Aktaş

Döndü Atakaya

Seher Oruç

Süresi:

♪ = 260

BURSALI OYUNU

Derleven:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

Derleme Tarihi:

11.08.2018

Notaya Alan:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

Boy la rın u zu na da ga pı la ra bi de nem__ sığ mı yi__ Ya ni yem ya ni yem

5 ha_bar la rın__ ol mu yu__ Ün le dim ay oğ lan gu lak la rın__ duy mu yu__

10 Yol la rın ı rak ta__ ha bar la rın bi de nem__ gel mi__ yi__ Gel gü le gü__ le

14 ay_ ri la lım__ ağ la ma__ Ney ol cam ay oğ lan me ni yol dan__ ey le me__

19 El e der sem__ e le gel__ Göz ze der sem__ gö ze gel__

23 Ev de ki ler__ bil mez se__ Al boh ça nı__ bi ze gel__

27 Ay_ siz zin dük kan da__ Vay bi zim dük kan__ de__ mir den__ Gaş la rın de__ ğil

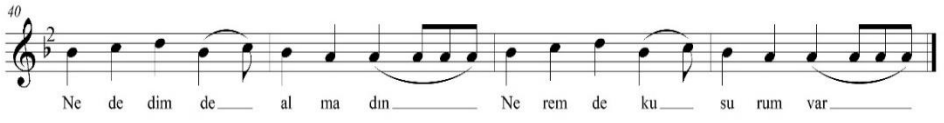
31 göz le rin me ni de le der__ Gaş la rın de ğil göz le rin me ni de le der__

36

Da rım da mi___ si im var_____ U cun da püs___ kü lüm var_____

40

Ne de dim de___ al ma dın_____ Ne rem de ku___ su rum var_____

Boyların uzunada gapılara bidenem sığmyı
Yaniyem yaniyem habarların olmuyı
Ünledim ay oğlan gulakların duymuyı

Yolların ırakta habarların bidenem gelmiyi
Gel güle güle ayrılalım ağlama
Ney olcam ay oğlan meni yoldan eyleme

El edersen ele gel
Göz edersen göze gel
Evdekiler bilmezse
Al boğçam bize gel

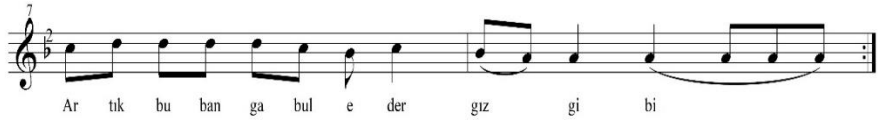
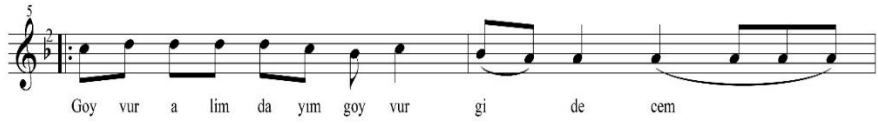
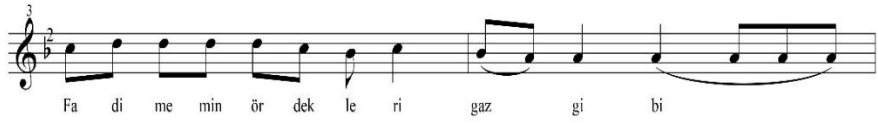
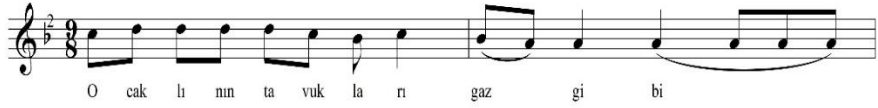
Ay sizin dükkanda vay bizim dükkân demirden
Gaşların değıl gözlerin meni deleder
Gaşların değıl gözlerin meni deleder

Darımda misirim var
Ucunda püskülüm var
Ne dedimde almadın
Neremde kusurum var

Yöresi:
Dinar/Haydarlı
Kimden Alındığı:
Şerife Aktaş
Döndü Atakaya
Seher Oruç
Gonca Oruç
Süresi:
♪ = 260

Derleyen:
Çiğdem Yöntem
Veli Yöntem
Derleme Tarihi:
11.08.2018
Notaya Alan:
Çiğdem Yöntem
Veli Yöntem

OCAKLI'NIN(ALMANYA'NIN) TAVUKLARI

Ocaklının tavukları gaz gibi
Fadimemin ördekleri gaz gibi
Goyvur alim dayım goyvur gidecem
Artık buban gabul eder gız gibi

Temellimi gittin gavır içine
Bozuk yollar çocukların yüküne
Ardımdan mı geldin ey elin oğlu
Gativerem dikenlerin içine

Almanyanın gadifesi mor mola
Salına salına gelen yar mola
Bindi taksiyede yarım geliyi
Yanımda da gavır gızı var mola

Yöresi:

Dinar/Haydarlı

Kimden Alındığı:

Şerife Aktaş

Döndü Atakaya

Seher Oruç

Süresi:

♩ = 320

Derleven:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

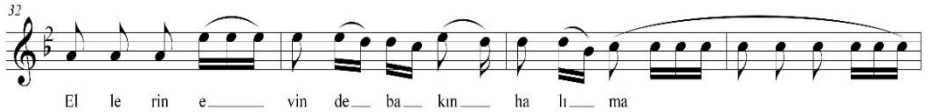
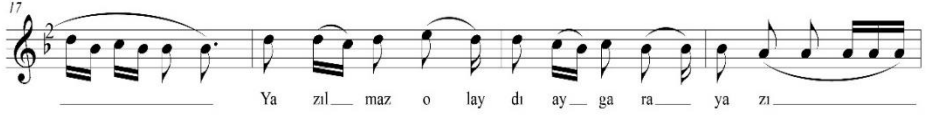
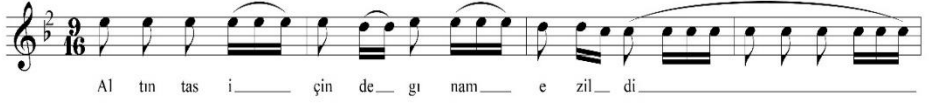
Derleme Tarihi:

11.08.2018

Notaya Alan:

Çiğdem Yöntem

Veli Yöntem

ALTIN TAS İÇİNDE GINAM EZİLDİ
(Zülûf Kesme/Gelin Okşaması)

ALTIN TAS İÇİNDE GINAM EZİLDİ
(Zülûf Kesme/Gelin Okşaması)

36

U çan kuş lar___ se lam e din a___

40

na ma___ A na ma___ ey

46

İl kin a__ na__ ma son ra___ si la ma___

Altın tas içinde gınam ezildi
Zülûf tarağınan zülûm çözüldü
Yazılarım el evine yazıldı
Yazılmaz olaydı ay gara yazı

Gelin kızlar gına yakın elime
Çeyizi kilimi atın salıma
Ellerin evinde bakın halıma
Uçan kuşlar selam edin anama

Anama ey
İlkin anama sonra silama

Şu görüken anamgîlin evleri
Garık garık bostanın bağları
Şimdi eridi yüreğimin yağları
Uçan kuşlar selam edin anama

Anama ey
İlkin anama sonra silama

Anam meni ak gedikten aşırđı
Aşırđı da tozlu yola düşürdü
Gızım yesin diyin aşlar bişirdi
Yemicem aşımız avılar olsun

Kürdün develeri gider geç gelir
Yayılr yayılır gamı aç gelir
Eller anam dese bana güç gelir
Uçan kuşlar selam edin anama

Anama ey
İlkin anama sonra silama

Yöresi:
Dinar/Haydarlı
Kimden Alındığı:
Şerife Aktaş
Döndü Atakaya
Seher Oruç
Süresi:
♩ = 320

Derleyen:
Çiğdem Yöntem
Veli Yöntem
Derleme Tarihi:
11.08.2018
Notaya Alan:
Çiğdem Yöntem
Veli Yöntem

BİNER ATIN İYİSİNE (Zülûf Kesme/Gelin Okşaması)

Bi ner a tın i yi si ne
bi ner a tın i yi si ne
Gi der yo lun gu yu su
na Gi der yo lun
gu yu su na

Biner atın iyisine
Gider yolun goyusuna
Selam söylen gaynaya
Para bassın gımasına
(Altın bassın gımasına)

Selam söylen anasına
Para bassın gımasına
Selam söylen görümceye
Para bassın gımasına

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

İzinler ve Etik Kurul Belgesi/Permissions and Ethics Committee Certificate: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 18.01.2022 tarih ve 73312 sayılı onayı. / Afyon Kocatepe University Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Committee's approval dated 18.01.2022 and numbered 73312.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the author regarding the research, authorship or publication of this article.

Katkı Oranı/Author Contributions: Çalışmanın hazırlanması sürecinde her iki yazar da eşit oranda katkı sunmuştur. / Both authors contributed equally to the preparation of the study